

Geliş Tarihi / Received Date

27.10.2022

Kabul Tarihi / Accepted Date

27.03.2023

İşletmelerin Türkiye Muhasebe Standartları Uygulamalarında Karşılaştığı Sorunlar: Borsa İstanbul'da Bir Araştırma¹

*Problems Faced by Businesses in Implementation of Turkish Accounting Standards: A
Research in Borsa Istanbul*

Adem DURSUN²Nazan Güngör KARYAĞDI³

Öz

Bu çalışmada, Borsa İstanbul'da faaliyet gösteren işletmelerin muhasebe standartları uygulamalarında karşılaştıkları sorunların tespit edilmesi amaçlanmaktadır. Çalışmada nicel veri yöntemleri içerisinde yer alan anket tekniği kullanılmış olup; araştırma sonucunda elde edilen bulgular SPSS paket programında analiz edilerek değerlendirilmiştir. Araştırmanın evrenini Borsa İstanbul'da faaliyet gösteren 479 firma oluşturmakta olup anketlere cevap veren 251 firma ise örnekleme temsil etmektedir. Çalışma sonucunda, muhasebe standartlarının işletmelerin mevcut yoğunluğunu daha da artırması, yöntemlerdeki değişikliklerin işlemler esnasında yapılması, ara dönem mali tabloların düzenlenmesinde zorlukların yaşanması (yılsonu işlemlerinin nasıl yapılacağına ilişkin yaşanan sorunlar), standartlar hakkındaki eğitim programlarının yetersiz olması ve değer düşüklüğü testinin yapılacağı dönem (yıl sonu-ara dönem) noktasında birtakım sorunlara yol açtığı tespit edilmiştir. Çalışmada elde edilen bir diğer sonuç ise, Borsa İstanbul'da faaliyet gösteren firmaların daha çok raporlama ve vergi konularını esas alan standartları kullandıkları yönündedir. Çalışmada firmaların en çok kullandıkları Türkiye Muhasebe Standartları (TMS) tespit edilmiştir ve bu standartlar sırasıyla; TMS-1, TMS-7, TMS-32, TMS-12, TMS-2, TMS-23 ve TMS-27 standartları olarak belirlenmiştir.

Anahtar Kelimeler: Standartlar, muhasebe standartları, borsa istanbul, işletmeler, sorunlar.

Abstract

In this study, it is aimed to identify the problems encountered by the enterprises operating in Borsa Istanbul in the application of accounting standards. The survey technique included in the quantitative data methods was used in the study; the findings obtained as a result of the research were analyzed and evaluated in the SPSS

¹Bu çalışma, Nazan Güngör Karyagdi tarafından Prof.Dr. Adem Dursun danışmanlığında hazırlanan Atatürk Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsünde sunulan "Denetime tabi işletmelerin Türkiye muhasebe standartları uygulamalarında karşılaştığı sorunlar: Borsa İstanbul'da bir araştırma" başlıklı Doktora Tezi'nden üretilmiştir. Çalışmanın etik izni Atatürk Üniversitesi Sosyal ve Beşeri Bilimler Etik Kurul Başkanlığı kararı ile üniversitemiz Rektörlük Makamının 21.04.2022 tarih ve E-88656144-000-2200125308 nolu kararı ile onaylanmıştır.

²Prof.Dr., Atatürk Üniversitesi, İktisadi ve İdari Bilimler Fakültesi, İşletme Bölümü, Erzurum/ TÜRKİYE, E-Mail: ademdursun@atauni.edu.tr, ORCID ID: 0000-0003-2083-2683

³Sorumlu Yazar: Dr. Öğr.Görv., Bitlis Eren Üniversitesi, Sosyal Bilimler Meslek Yüksekokulu, Muhasebe ve Vergi Uygulamaları, Bitlis/ TÜRKİYE, E-mail: ngkaryagdi@beu.edu.tr, ORCID ID: 0000-0003-3938-4147

package program. The universe of the research consists of 479 companies operating in Borsa Istanbul, and 251 companies responding to the survey represent the sample. As a result of the study, it was found that accounting standards further increase the current density of enterprises; changes in methods made during transactions, difficulties in arranging interim financial statements (problems experienced in how to conduct year-end transactions), insufficient training programs about standards and impairment testing lead to a number of problems at the point of the period (year end- interim period). Another conclusion obtained in the study is that the companies operating in Borsa Istanbul use standards based on reporting and tax issues more. It is determined that The Turkish Accounting Standards (TMS) are used by the companies the most in the study and these standards have been determined as TMS-1, TMS-7, TMS-32, TMS-12, TMS-2, TMS-23 and TMS-27 standards respectively.

Keywords: Standards, accounting standards, borsa istanbul, enterprises, problems.

Giriş

İşletmelerin finansal durumlarını anlaşılır, karşılaştırılabilir, şeffaf, güvenilir ve gerçeğe uygun bir şekilde sunabilmesi için finansal olayları kaydeden, sınıflandıran, özetleyen, raporlayarak analiz eden muhasebe sisteminin bazı standartlara uygun olarak çalışması gerekmektedir. Bu anlamda işletmelere ait muhasebe bilgi sisteminin belirli kurallara göre düzenlenmiş olması büyük bir gerekliliktir. Bu gereklilikten dolayı muhasebe bilgi sistemi muhasebenin temel kavramlarını, genel kabul görmüş muhasebe ilkelerini ve muhasebe standartlarını dikkate alarak işlem yapmak zorundadır.

Günümüzde küreselleşmenin etkisiyle ortaya çıkan bir takım finansal olaylar, çok uluslu işletmelerin sayıca artmaya başlaması ve uluslararası para hareketliliğinin hız kazanması gibi nedenler işletmelerin standartları kullanma ihtiyacını ortaya çıkarmıştır. Bu ihtiyaca bağlı olarak, standartların benimsenmesi, uyumlaştırılması, standartları uygulayan personellerin eğitilmesi kapsamında bir takım çalışmalar yapılarak bu görevleri üstlenen örgüt ve kuruluşlar oluşturulmaya başlanmıştır. Tüm ülkelerin ortak bir muhasebe dili kullanmalarını, muhasebe alanında uluslararası standardı sağlamayı ve değişik uygulamaların bütününe yok etmeyi amaçlayan Uluslararası Muhasebe Standartları Kurulu (IASB) bu kuruluşlar arasında yer almaktadır. Bu kurul (IASB) Uluslararası Muhasebe Standartlarını (International Accounting Standard – IAS) / ve Uluslararası Finansal Raporlama Standartlarının (Financial Reporting Standards – IFRS) geliştirilmesine öncülük etmektedir. Ülkemizde standartların geliştirilmesi, uyumlaştırılması ve benimsenmesi konusunda Türkiye Muhasebe Standartları Kurumu (TMSK), Türkiye Muhasebe ve Denetim Standartları Kurumu (TMUDESK) ve Kamu Gözetim Kurumu (KGK) gibi kuruluşlar öne çıkmaktadır. Bütün ülkeler sınırları içerisinde faaliyet gösteren işletmelerinin mali tablolarının karşılaştırılabilir, şeffaf ve güvenilir olacak şekilde finansal rapor hazırlama ve yatırımcılara güvenilir bilgiler sunabilmek için ulusal standartlarını UMS'ye (Uluslararası Muhasebe Standartları) ve UFRS'ye (Uluslararası Finansal Raporlama Standartları) uyumlaştırmak için çalışmalar başlatmışlardır. Bu kapsamda ülkemizde de UMS/UFRS'ye uyumlu Türkiye Muhasebe Standartları seti oluşturulmuş ve kullanılmaya başlanmıştır. Ancak zaman zaman standartların uygulanması ve benimsenmesi gibi noktalarda sorunların yaşandığı görülmektedir. Muhasebe standartlarının anlaşılmasının güç olması, teknik bilgiler içermesi, alanında uzmanlık gerektirmesi,

çeviri olmasından kaynaklı yaşanan aksaklıklar ve işletmelerin iç yapıları ve denetiminden kaynaklı sorunlar bu sorunlardan bazılarıdır. Birçok işletme bu sorunları minimize etmek ya da ortadan kaldırmak amacıyla ortak muhasebe dilinin kullanılması, muhasebe standartlarının oluşturulması ve uygulamaya konulması amacını temel ilke olarak benimseye başlamıştır.

Bu çalışmada, muhasebe standartlarının ülkemizde uygulanmasında yaşanan sorunların ortaya çıkmasında etkili olan faktörlerin tespit edilmesi, değerlendirilmesi ve çözüm önerilerinin geliştirilmesi amaçlanmıştır.

Kavramsal Çerçeve

Muhasebe Standartları İle İlgili Genel Bilgiler

Muhasebe, ekonomik faaliyetler yürüten kuruluşların finansal nitelikte olan bütün işlemlerini kaydeden, sınıflandıran, özetleyen, raporlayan, yorumlayan ve analiz eden bir bilgi sistemi olarak tanımlanmaktadır. Finansal bilgi kullanıcılarına işlemlerin gerçekleştirilmesi sırasında ihtiyaç duyulan finansal bilgileri sağlayan muhasebe bilgi sisteminde, muhasebenin temel ilke ve kavramları, muhasebe standartları ve muhasebe politikalarının tümüyle dikkate alınması gerekmektedir (Kiracı ve Köse, 2002 : 48).

Standart kavramı ise, *bir nitelik ya da niteliğin kabul edilmiş şekli, örnek veya temel olarak alınabilen, belirli bir tip üzerine yapılmış veya uygulanmış, normlara, kavram ve kurallarına vb. uygun olan* şeklinde tanımlanmaktadır (Turhan, 2019: 3). Muhasebe bilgi sisteminin temel taşlarını temel kavramlar ve ilkeler oluşturmaktadır. Muhasebe uygulamalarına yön verip oluşturulması gereken tabloların hazırlanmasına olanak sağlayan düzenlemeler ise muhasebe standartları olarak ifade edilmektedir (Akgül ve Akay, 2003: 4).

Muhasebe standartları, muhasebe mesleğini yürüten kişi/kişilerce hazırlanan muhasebe hesaplarının incelenmesi, kaydedilmesi ve düzenlenmesi amacıyla kullanılan yöntem ya da yaklaşım olarak da tanımlanmaktadır. Muhasebe standartları, muhasebe sistemindeki işlemlerin ve olayların nasıl kaydedilip sınıflandırılacağını ve raporlanmasını belirtmekle yükümlü olan standartlar bütünüdür (Şahin, 2010: 3). İşletmelerin finansal raporlamalarına büyük katkı sağlayan bu standartlar, piyasadaki bütün sektörlerle ilgili olabileceği gibi sadece bir sektörü de ilgilendirebilir (Şahin ve Pazarçeviren, 2007: 131).

Başka bir tanıma göre ise muhase standardı, muhasebe işlemlerinde birlik sağlanması amacıyla muhasebe işlemlerinde yer alması gereken ve hazırlanan finansal tabloların genel kabul görmüş muhasebe ilke ve yasalarına uyumlu bir şekilde yasal zeminde düzenlenmesini sağlayan kurallar bütünüdür (Yiğit, 2019: 8-9).

Muhasebe standartları ulusal ve uluslararası standartlar olarak ikiye ayrılır. Ulusal muhasebe standartları, *“muhasebe sistemi açısından kurum ve şirketler arasında birlik sağlayan standartlar”* olarak tanımlanır. İşletmeler bu standartlar çerçevesinde diğer işletmelere, kuruluşlara ve kurumlara hesap vermek zorunluluğu taşımaktadır. Uluslararası standartlar ise, *“mali tablo kullanıcılarına bilgi edinmek istedikleri mali konularla ilgili seçenekler sunan, uluslararası boyutta raporlar hazırlayan,*

amaçlara yönelik politikaların seçiminde yardımcı olan standartlar” şeklinde tanımlanır (Turhan, 2019 : 3-4). Muhasebe bilgi sistemini kullanan kurum ya da kuruluşların uluslararası düzeyde muhasebe standartlarını oluşturması ve kullanmasındaki temel sebep, ticaret ve yatırımların uluslararası boyuta ulaşmasıdır. İşletmelere ait bilgilerin uluslararası nitelikte bilgi kullanıcılarıyla paylaşılması ortak bir muhasebe dilinin kullanımını zorunlu hale getirmiştir (Kocamaz, 2012: 106).

Günümüzde işletmeler başka ÷lkere ticaret yoluyla yatırım yapmaya başlamışlardır (Özkök, 2000: 87). Ülkeler arası gelişen bu ticaret ağı, yatırım yapılacak olan ÷lkelerin uygulamalarının anlaşılması konusunda bazı riskleri beraberinde getirmiştir. Bu risklerin ortadan kaldırılabilmesi için ÷lkelere ilişkin ekonomik şartların, muhasebe ve vergisel düzenlemelerin kavranması büyük ölçüde önem taşımaktadır (Şahin ve Pazarçeviren, 2007 : 131). Bundan dolayı işletmeler tarafından muhasebe standartları ve muhasebe standartlarının önemi daha da çok benimsenmeye başlanmıştır. Muhasebe standartlarının önemini ortaya koyan maddeler aşağıdaki gibidir (Akgöl ve Akay, 2003: 89):

- İşletmelerin planlarının kısa ve uzun vadede belirlenmesi, işletme amaçlarının ortaya konulması ve mali performans analizlerinin doğru yapılmasına katkı sağlar.
- İşletmelerin doğru ve akılcı kararlar almasına destek olur.
- İşletme yönetimine işlemlerin yapıldığı dönem ya da diğer dönemler arasında analizlerin daha kolay yapılabilmesinde kolaylık sağlar.
- İşletme ile aynı sektörde faaliyet gösteren diğer işletmelerle finansal performanslar açısından karşılaştırmalar yapılması ve karşılaştırmalar sonucunda elde edilen verilerin yorumlanmasını sağlar.
- İşletmelerin kolay ve başarılı bir şekilde denetlenmesine katkı sağlar.

Türkiye Muhasebe Standartlarının Uygulanmasında Karşılaşılan Sorunlar

Ülkemizdeki muhasebe uygulamalarına bakıldığında vergi mevzuatının temel alındığı gör÷lmektedir. Son zamanlarda her alanda olduğu gibi muhasebe alanında da küreselleşmenin etkisi bütün ÷lkelerde ortak bir muhasebe uygulamasının oluşturulması zorunluluğunu ortaya çıkarmıştır. Bu sebeple muhasebe standartları, işletmelere ait finansal tabloların güvenilirliği, doğru finansal bilgilere sahip olabilmek ve bu bilgileri işletmenin çıkarlarını göz önünde bulundurma amacı taşımaktadır (Ağkan, 2017 : 18). Ortak bir muhasebe dilinin bütün ÷lkeler tarafından benimsenmesi amacıyla birçok ÷lke ulusal muhasebe standartlarını UMS/UFRS ile uyumlaştırma çabası içine girmiştir (Evcı, 2008 : 1). İşletmeler tarafından hazırlanan raporlarda tekdüzeliğin sağlanması, raporların açık, şeffaf ve karşılaştırılabilir nitelikte olması ve ortak bir muhasebe dilini oluşturmak gayesiyle dünya çapında ortak bir muhasebe standartları setinin ÷lkelerce kullanılması açısından birlik sağlanmıştır. Avrupa Birliği'ne üye olan ÷lkelerde 2005 yılında halka açık şirketlerin UMS'ye uyum zorunluluğu olması, bütün ÷lkelerde olduğu gibi Türkiye'de de UMS'nin benimsenmesine yönelik çalışmalara hız kazandırmıştır (Çankaya ve Dinç, 2012: 82). Ancak standartların uygulanmasıyla ilgili bir takım sorunların gündeme geldiği gör÷lmüştür. Standartların ülkemizin vergi mevzuatı ile uyumlu olmaması,

çeviri olması, standartların anlaşılması ve uygulanması noktasında yeterli düzeyde eğitilmiş ve kalifiyeli eleman olmayışı bu sorunlardan bazılarıdır (Ağkan, 2017: 1).

Ülkemizde de TMS (Türkiye Muhasebe Standartları)/TFRS'nin (Türkiye Finansal Raporlama Standartları) hem kullanılması hem de uyumlaştırılma çalışmaları sonucunda birtakım sorunlarla karşı karşıya kalındığı görülmektedir. Bu sorunlara aşağıda değinilmiştir.

İnsan Kaynakları ve Bilişime Yönelik Sorunlar

Standartların uygulanmasına yönelik eğitilmiş ve kalifiyeli personellerin eksikliği, standartlarla ilgili yeterli bilgiye sahip olunamaması ve kullanılan muhasebe programlarıyla standartların uyumlu kayıtlarının yapılamaması gibi sorunlar yer almaktadır. Ülkemizde yer alan bir çok işletmede kullanılan muhasebe programlarının standartların uygulanmasına elverişli olmaması hem uygulamayı zorlaştırmakta hem de zaman açısından büyük kayıplara neden olmaktadır (Evcı, 2008 : 168) .

İşletmelerin İç Yapıları ve Denetim Mekanizmalarıyla İlgili Sorunlar

Standartların uygulanması kadar doğru uygulanıp uygulanmadığının denetimi de oldukça önemli bir konudur. Bu kapsamda standartların işleyişi ile ilgili bilgiye sahip elemanların olmayışı ve konuyla ilgili hizmet sunacak denetim firmalarının az sayıda olması gibi nedenler işletmelerin maliyetlerini arttırmaktadır.

Standartların Anlaşılması ve Alt Yapı Yetersizliği ile İlgili Sorunlar

Standartlarda yer alan hükümlerin başarılı bir şekilde algılanması, anlaşılması ve uygulanması bu konuda belli bir eğitimin olmasını gerekli kılmaktadır. Yapılan bir çok araştırma sonucunda, standartların uygulama alanı bulabilmesine bağlı olarak gerekli olan alt yapı yetersizliği standartların uygulanmasının önünde büyük bir engeldir. Ülkemizde uygulanan yasal düzenlemelerin standartlarla uyumlu olmaması bunun en belirgin örneklerinden biridir (Evcı, 2008 : 168-169).

Standartların Çeviri Olmasından Kaynaklı Sorunlar

ISAC tarafından yorumsuz, uyarlamasız ve doğrudan Türkçe'ye çevrilerek yayınlanan standartlar terminoloji farklılıkları ve eksiklikleri beraberinde getirdiği için bu durum bir takım zorluklara neden olmuştur. Bu zorluklardan bazıları şunlardır (Ağkan, 2017: 21):

- Çevirisi zor olan terimlerin kullanımına yer verilmesi,
- Kavram konusunda meydana gelen farklılıklar ,
- Standartlarda uzun cümlelere yer verilmesi,
- Standartları yasalara uyarlarken ortaya çıkan sorunlara neden olması.

Yasal Uyuşmazlıklarla İlgili Sorunlar

Türkiye'de faaliyet gösteren şirketlerin hesap sistemine göre düzenlemeleri gereken mali tablolarını uluslararası muhasebe standartlarına uygun hazırlama zorunluluğu oluşmuştur. Ülkemizde muhasebe uygulamalarında kullanılan hesap planının standartlara göre revize edilmemiş olması standartları uygulayan işletmeler açısından bir külfet oluşturmaktadır. Yasal uyumsuzluklarla ilgili bir diğer sorun

ise, VUK'un (Vergi Usul Kanunu) vergisel kaygıyı göz önüne alarak muhasebe sistemini kurallar bütünü halinde oluşturması ve vergi matrahının doğru belirlenmesini amaçlamış olmasına karşın standartların kamu yararını gözetmesi ve muhasebe sistemini ilkeleri temel alarak şekillendirmesi, standartların amacının ise gerçeğe uygun değerin bulunup hesaplanmış olması durumu kanun ve standartların birbirleriyle zıtlaşmasına sebep olmuştur. Türkiye'deki vergi kanunlarının sürekli değişime uğraması standartların yeniden düzenlemesi konusunda zorunluluk teşkil etmektedir. Standartların çeviri olması bu duruma engel olmakta ve bu durumda VUK'ta yapılan değişikliklerin standartlara uygunluk esasının önemslenmediğini göstermektedir.

Muhasebe Mesleğinin İcra Edilmesiyle İlgili Yaşanan Sorunlar

Ülkemizde muhasebe kayıtlarını gerçeğe uygun şekilde yapacak ve bu konuda donanım kazanmış yeterli meslek elamanı bulunmamaktadır. Ülkemizde aktif şekilde faaliyet gösteren Kamu Gözetim Kurumu ilgililere standartlarla ilgili bir çok konuda eğitim vermekte ve verilen bu eğitimler neticesinde alanında yetişmiş meslek mensuplarının sayısı olarak artacağı beklenmektedir. Fakat kimi zaman bu eğitimlerin de yetersiz geldiği görülmektedir. Teknik bilgilerin pratiğe dönüştürülmesinde yapılan uygulamaların yeterli olmaması bu durumun en belirgin sebeplerindedir. Standartlarla ilgili kitaplar ve tebliğlerde yer alan çevirilerin uzun olması teknik bilgilerin pratiğe dönüşmesini zorlaştırmakta; bu durum ise meslek mensuplarının standartları uygulamaya bakış açısını olumsuz etkilemektedir (Ağkan, 2017: 21-22).

Literatür İncelemesi

İşletmelerin ortak bir muhasebe dili oluşturmak amacıyla standartları kullanma zorunluluğu muhasebe standartlarına olan ilginin artmasında büyük bir etkiye sahiptir. Bu bakımdan işletmelerde standartların kullanımına ilişkin durumların ve sorunların tespit edilmesi amacıyla hem ulusal hem de uluslararası kapsamda çalışmalar yapılmaya başlanmıştır. Bu çalışmalardan bazıları aşağıda yer almaktadır.

Street (2003); çalışmasında UMS/UFRS çalışmalarını kabul etmeyen 57 ülkede çalışan muhasebe meslek mensuplarına anket uygulamıştır. Yapılan araştırma sonucunda, UMS/UFRS'nin uygulanmasıyla ilgili standartların bazılarının anlaşılabilmesi, vergi eğilimli olması, ülkeler arası yaşanan uyum sorunları, standartların çeviri olmasından kaynaklı bir takım sorunların ortaya çıktığı belirlenmiştir.

Lanson ve Street (2004); Avrupa'da yer alan ülkeler üzerinde araştırma yapmışlardır. Anket uygulamasının yapıldığı bu çalışmada, standartların uygulanmasında karmaşıklık ve zorlukların olması, standartların uygulanması aşamasında yaşanan rehberlik problemleri gibi sorunların var olduğu tespit edilmiştir.

Mir ve Rahaman (2005); çalışmalarında standartların uygulanmasıyla ilgili bir takım sorunların olduğunu ortaya koymayı amaçlamışlardır. Bu sorunları, standartların uygulanması sürecinde var olan grupların birbirleriyle olan çekişmeleri ve bundan dolayı yaşanan karışıklıklar olarak açıklamışlardır.

Uyumsuzluk gibi iletişim problemlerinin sebebiyet verdiği sorunların olduğu da çalışmada tespit edilmiştir.

Jermakowichz vd. (2006); tarafından yapılan çalışmada Avrupa Birliği içerisinde yer alan işletmeler araştırmaya dâhil edilmiştir. Araştırma sonucunda, UMS/UFRS'lerin yapısının karmaşık olması standartların uygulanma rehberinin bulunmaması, standartların tek düze yorumlanması nedeniyle eksikliklerinin olması, sürekli değişen standartların var olması, geçmiş yıllara ait finansal tabloların hazırlanması konusundaki bilgi yetersizliği, eğitim eksikliği, teknolojik anlamda değişim ihtiyacının olması ve buna yönelik uygulama sorunlarının var olduğu belirlenmiştir.

Irvine ve Lucas (2006); çalışmalarında Arap Emirliği'nde UMS/UFRS'nin uygulanması konusunda yaşanan sorunları tespit etmeyi amaçlamışlardır. Ülkede yasal alt yapı ve hesap verebilirlik konusunda bir takım zorlukların yaşandığı kanısına varılmıştır.

Gönen ve Uğurluel (2007); çalışmalarında Türkiye'de TMS/TFRS'lerin uygulanması aşamasında ortaya çıkan sorunları belirlemeye çalışmışlardır. Standartların karmaşık olması, standartlara ilişkin teknik sorunlar, standartların geliştirilmesi ve uygulanması konusundaki eğitim yetersizliği, gerçeğe uygun değer hesaplamalarında ortaya çıkan hatalar, kural esaslı muhasebe yerine vergi esaslı muhasebe anlayışının hâkim olması gibi sorunlar araştırma sonucunda elde edilen bulgular arasında yer almaktadır.

Dursun (2007); çalışmasında TMS 36 Standardında karşılaşılan sorunları incelemiş ve bu noktada çözüm önerilerinde bulunmuştur. Çalışmada tespit edilen sorunlardan bazıları şunlardır:

TMS 36 Standardına ilişkin esasların dikkate alınmaması durumunda varlıkların geri kazanılabilir değerlerinden yüksek değerler ile mali tablolarda izlenmesine yol açacağı bu durumun şirketlerin mali durumu ve performanslarıyla ilgili önemli düzeyde yanlış ve/veya yanıltıcı bilgilerin edinilmesine sebep olacağını belirterek bu bağlamda şirketlerin yönetiminde aktif bir şekilde görevlendirilen ve mali tabloları hazırlayan yöneticilerin standartlarla ilgili eğitilmesini, ilgili standarda ilişkin objektif verilerin olmasını ve buna göre çalışmaların yapılmasını, standart gereği varlıklardaki değer tespit kapsamı dışında varlıkların geriye kalan faydalı ömürlerinin de belirlenmesi şeklinde önerilerde bulunmuştur.

Haftacı ve Pehlivanlı (2007); UMS 39 standardının uygulanmasında karşılaşılan sorunları ele almıştır. Bu standardın birden fazla uygulamayı içermesi ve bu durumun çoğu zaman alternatif uygulamalara zemin oluşturması hazırlanan finansal tabloların karşılaştırılabilirliğini olumsuz etkilediği ve kullanıcıların yanlış yorumlamalar yapmasına neden olduğu için en önemli sorun olarak görülmüştür. Rayiç değerlerin tespitinde birden fazla yöntemin belirlenmesi bir diğer sorun olarak tespit edilmiştir.

Joshi vd. (2008); araştırmalarında anket çalışmasını tercih etmişlerdir. Araştırmanın örneklemini Bahreyn'de yer alan halka açık şirketlerde çalışan muhasebeciler oluşturmuştur. 42 muhasebeciye uygulanan anket çalışması sonucunda, UMS'ye uyumun faydalı olacağı ve IASB'nin çalışmalarına güven duyulduğu, standartlarla ilgili eğitimin gerekli olduğu tespit edilmiştir. Bu gerekliliğin sağlanmasıyla karşılaştırılan bilgilerin şeffaflık ve güvenilirliğin artacağına yönelik sonuçlar ortaya çıkmıştır.

Tek ve Dalkılıç (2008); TMS/TFRS'nin uygulanmasında mesleki yargının kullanılması durumunu önemli bir sorun olarak görmüşlerdir. Muhasebe sistemini ve standartların işleyişini etkilemesi açısından farklılıkların oluşumuna neden olacak bu sorunun, uluslararası muhasebe standartlarında uygulama birliğine zarar verebileceğini ifade etmişlerdir.

Evcı (2008); Yeminli Mali Müşavirlere standartların kullanımı ve yol açtığı sorunlara yönelik bir anket uygulanmıştır. Meslek mensuplarının standartlarla ilgili bilgi düzeylerinin araştırılmak istendiği bu çalışmada, meslek mensuplarının yarısına yakın kısmının orta düzeyde bilgi sahibi olduklarının tespitine varılmıştır. Standartlarla ilgili yaşanan sorunların; insan kaynakları, teknolojik, standartların içeriği, yasal düzenlemeler ve şirketlerdeki denetimden kaynaklandığı görülmüştür. Eğitim yetersizliği sorununun olması da elde edilen bir diğer sonuçtur.

Poria (2009); Hindistan'da UMS/UFRS uygulamasında ortaya çıkan sorunları tespit etmeyi amaçladığı çalışmada, bilgi kullanıcılarındaki farkındalık eksikliği, eğitim sorunu, standartlardaki değerlendirme ve ölçümlemeye yönelik zorlukların ortaya çıkardığı sorunlar, işletmelerin raporlama sistemlerindeki değişiklikler sonucunda ortaya çıkan sorunların var olduğunu vurgulamıştır.

Hatipođlu (2009); çalışmada ülkemizde UMS/UFRS'lerin uygulanabilirliği ve buna etki eden faktörleri incelemek istemiştir. Çalışmada uygulanabilirlik ile ilgili bir takım sıkıntıların ve beklentilerin var olduğunu ifade etmiştir. 36 ilde faaliyet gösteren muhasebe meslek mensuplarına anket uygulanan bu çalışmada, UMS/UFRS'lerin Türkiye'deki ekonomik yapı ve bu yapının ihtiyaçlarıyla uyum içinde olmadığı, Tek Düzen Muhasebe Sisteminin UMS/UFRS ilke ve uygulamaları ile uyumsuz olduğu sonucu elde edilmiştir. Ayrıca çalışmada, UMS/UFRS'lerin başarılı bir şekilde uygulanmasıyla hem hukuksal hem de ekonomik açıdan olumlu beklentilerin olduğu da yansıtılmıştır.

Bayda (2010); çalışmada standartların KOBİ'ler için uygulanabilirliğinin olup olmadığını araştırmayı amaçlamıştır. Araştırma sonucunda, uygulanabilirliğin mümkün olduğu ancak uygulanabilirlik noktasında bir takım sorunların var olduğu tespit edilmiştir. Ülkelerin farklı kültürel yapıya sahip olması nedeniyle ulusal politikalarının kendilerine ait ticaret ilişkilerinin, vergilendirme sistemlerinin farklı olmasından dolayı UFRS'nin kabul edilmemesi başlıca sorunlardandır.

Arsoy ve Bora (2012); Türkiye ekonomisinde büyük öneme sahip olan KOBİ'lere yönelik yaptıkları çalışmalarında SWOT analizi tekniğini kullanmışlardır. Analizdeki temel amaç standartların uygulanmasında yaşanan zorlukların tespit edilmesi ve bu noktadan yola çıkılarak standartlardaki güçlü ve zayıf yönlerin belirlenmesidir. Çeviri nedeniyle standartlarda oluşan karmaşıklık standartların zayıf yönü olarak belirlenmiştir.

Çelik (2012); tarafından yapılan çalışmada TMS/TFRS'lerin uygulanması ve bunların UMS/UFRS'ye uyumlaştırma aşamasında yaşadığı sorunlar belirlenmek istenmiştir. Standartları uygulayan personellerin eğitim seviyesi, ülkelere ait kültürel yapı, sermaye piyasalarının durumu, yasal sistem, politik faktörler, muhasebe gereksinimleri, özel sektörler, ülkelerdeki ekonomik kalkınmışlık düzeyi,

işletme büyüklükleri ve kurumsallık durumları uyumlaştırma aşamasında yaşanan sorunlar olarak ortaya çıkmaktadır.

Ağkan (2017;) çalışmasında TMS uygulama esnasında ortaya çıkan sorunları belirlemeyi amaçlamıştır. TMS'nin çeviri olması nedeniyle terminoloji farklılıklardan kaynaklı standartların uzun cümlelerle ifade edilmesi nedeniyle sorunların yaşandığı belirlenmiştir. Ayrıca standartlarla ilgili eğitim yetersizliğinin de önemli sorunlar içerisinde yer aldığı vurgulanmıştır.

Karababa (2018); çalışmasında UMS'nin hem Dünya'da hem de Türkiye'de uygulanması ve gelişmesi bakımından yaşanan süreci incelemiştir. Araştırma sonucunda, standartların uygulanmasıyla ilgili ciddi eğitim eksikliği, ülkelere ait farklı muhasebe uygulamalarının farklı sonuçlar doğurmasıyla oluşan sorunların varlığı, ülkemizde çoklu standart uygulamalarının zarar verici olduğu gibi birçok sorun tespit etmiştir. Ortak bir standart dilinin geliştirilip uygulanmasının zorunluluk olduğu yönünde tespitler de ileri sürülmüştür.

Yöntem

Araştırmanın Amacı ve Önemi

İşletmeler günümüzde artan rekabet ortamlarına uyum sağlayabilmek için güvenilir, şeffaf, karşılaştırılabilir, gerçeğe uygun muhasebe kayıtları tutmak ve raporlama yapmak zorundadır. Bu kapsamda hem ulusal hem de uluslararası muhasebe kayıt ilke ve kurallarının benimsendiği standartlara uygun hareket etmek kaçınılmaz bir hal almıştır. Ülkeler tarafından ortak bir muhasebe dilinin kullanımıyla ortaya çıkan muhasebe standartlarının kullanımı ülkemizde de benimsenmeye başlanmış; bu çerçevede çalışmalar uygulamaya konulmuştur. Ancak standartların uygulanmasıyla bir takım sorunların da gündeme geldiği görülmüştür. Dolayısıyla bu çalışmada, muhasebe standartlarının uygulanmasında ortaya çıkan sorunların tespit edilmesi ve değerlendirilmesi amaçlanmıştır. Borsa İstanbul'daki işletmelerin muhasebe standartlarının uygulanmasında karşılaşılan sorunlarla alakalı Türkiye 'de çok sayıda çalışma olmaması bu çalışmanın önemini ortaya koymaktadır.

Araştırmanın Evreni ve Örnekleme

Araştırmanın evrenini 21.03.2021 tarihi itibarıyla Borsa İstanbul'a kayıtlı 479 şirket oluşturmaktadır (<https://www.kap.org.tr/tr/bist-sirketler>). Araştırmada 255 firma ile anket uygulaması yapılmış ancak 4 adet anketin yeterli bilgi içermemesi nedeniyle 251 firma ile yapılan anket uygulamaları araştırmaya dâhil edilmiştir. Bu sebeple, araştırmanın örneklemini Borsa İstanbul'a kayıtlı ve aktif faaliyet gösteren 251 firma oluşturmaktadır. 479 evren içinden % 95 güven düzeyi ve % 5 örneklem hatası ile olması gereken örneklem sayısı 213 olarak tespit edilmiştir. Bu nedenle, 251 firma ile yapılan anket uygulaması örneklem sayısı için yeterli görülmüştür.

Veri Toplama Aracı

Araştırmada nicel veri yöntemleri kapsamında kullanılan anket yöntemi kullanılmıştır. Araştırma soruları araştırmaya ilişkin yapılan literatür incelemesi, araştırmayla ilgili akademik çalışmalar yapan akademisyen ve bağımsız denetçilerle yapılan görüşmeler sonucunda oluşturulmuştur. Ayrıca araştırmada kullanılan anket formu Karyağdı (2022) çalışmasından faydalanılmıştır. Araştırmada

kullanılan anket soru formunda katılımcıların demografik özellikleri ve çalışılan firma bilgileri, Firmaların faaliyet gösterdiği sektörlerle ilişkin bilgiler ve muhasebe standartlarının uygulanmasında karşılaşılan sorunlara yönelik oluşturulan ölçekler yer almaktadır. Anket formunda 5'li likert ölçeği kullanılmıştır. Araştırma Borsa İstanbul'da yer alan şirketlerde çalışan muhasebe meslek mensuplarına uygulanmıştır.

Verilerin Analizi

Araştırma verileri SPSS programından yararlanılarak değerlendirilmiştir. Araştırmada elde edilen bulgulara yönelik yapılan analizlerde %95 güven düzeyi esas alınmıştır. Araştırmada elde edilen bulgulara ilişkin frekans analizi, ortalama ve standart sapma değerleri tespit edilerek değerlendirmeler yapılmıştır. Ayrıca araştırmada ölçeklerin geçerliliğini tespit etmek amacıyla açıklayıcı faktör analizi yapılmıştır.

Bulgular ve Değerlendirilmesi

Katılımcıların Demografik Özellikleri ve Çalışılan Firma Bilgileri

Araştırmaya katılan meslek mensupları ve çalışılan firmaya ilişkin demografik özellikler Tablo 1'de verilmiştir.

Tablo 1. Katılımcıların Demografik Özellikleri ve Çalışılan Firma Bilgileri

		Kişi Sayısı	Yüzdesi (%)
Cinsiyet	Erkek	166	66.1
	Kadın	85	33.9
Yaş	25-35	68	27.1
	36-44	124	49.4
	45-54	55	21.9
	55 yaş ve üstü	4	1.6
Eğitim durumu	Lise	0	0.0
	Ön lisans	5	2.0
	Lisans	143	57.0
	Yüksek lisans	103	41.0
	Doktora	0	0.0
Firmadaki pozisyonu	Muhasebe uzmanı	126	50.2
	Muhasebe müdür yardımcısı	42	16.7
	Muhasebe müdürü ve üstü	83	33.1
Firmada çalışan sayısı	20-50 kişi	29	11.6
	51-80 kişi	33	13.1
	81-110 kişi	21	8.4
	111-130 kişi	4	1.6
	131-250 kişi	30	12.0
	250 kişiden fazla	134	53.4
Firmanın faaliyet süresi	5 yıldan az	2	0.8
	5-10 yıl	35	13.9
	11-20 yıl	58	23.1
	20 yıldan fazla	156	62.2

Araştırmaya katılım sağlayan firma çalışanlarının demografik özelliklerine bakıldığında erkek çalışanların %66.1 oranında, kadınların ise %33.9 oranına olduğu görülmektedir. Yaş oranlarına bakıldığında ise %49.4 oranı ile 36-44 arası olanların ilk sırada; %27.1 oranı ile ise 25-35 aralığının ikinci sırada yer aldığı görülmektedir. Çalışanların eğitim durumlarına göre, %57.0 oranıyla lisans eğitimi yapanların çoğunlukta olduğu görülmektedir. Araştırmaya katılım sağlayanların mesleki unvanlarına ilişkin bir değerlendirme yapıldığında, muhasebe uzmanı olanların oranının % 50.2, muhasebe müdür yardımcısı olanların oranının % 16.7, muhasebe müdürü ve üstü olanların oranının ise % 33.1 olduğu görülmektedir. Bu sonuca göre katılımcıların çoğunun muhasebe uzmanı olduğu sonucuna varılmaktadır.

Firmaların Faaliyet Gösterdiği Sektörlere İlişkin Bulgular

Anket çalışmasına katılım gösteren Borsa İstanbul firmalarının faaliyet gösterdikleri sektörlere ilişkin bulgular Tablo 2’de verilmiştir.

Tablo 2. Firmaların Faaliyet Gösterdiği Sektörler

	Firma Sayısı	Yüzdesi (%)	
Firmanız hangi sektörde faaliyet göstermektedir?	İmalat	72	28.7
	Taş ve Toprağa Dayalı	7	2.8
	Kimya Petrol ve Petrol Ürünleri	8	3.2
	Elektrik-Elektronik	11	4.4
	Otomotiv	5	2.0
	Mühendislik	1	0.4
	İnşaat ve Bayındırlık	8	3.2
	Hizmet	27	10.8
	Mali Kuruluş	3	1.2
	Holding ve Yatırım	36	14.3
	Finansal Kiralama	22	8.8
	Teknoloji	14	5.6
	Bilişim	4	1.6
	Diğer	69	27.5

Firmaların faaliyet gösterdiği sektörlere yönelik hazırlanan tabloya bakıldığında ilk sırada %28.7 oranıyla “İmalat” sektörünün yer aldığı görülmektedir. %27.5 oranıyla ise “Diğer” alanlarda faaliyet gösteren firmaların ikinci sırada yer aldığı sonucuna varılmıştır.

Muhasebe Standartlarının Uygulanmasında Karşılaşılan Sorunlar ve Önem Dereceleri

Muhasebe standartlarının uygulanmasında karşılaşılabilecek sorunların belirlenmesi amacıyla daha önce yapılan araştırmaların sonuçları ve konuyla ilgili literatür incelemesi yapılmış; inceleme sonucunda muhasebe standartlarının uygulanmasında karşılaşılabilecek durumlar dikkate alınarak araştırmaya katılacak olan firmalara sorulmak üzere 40 adet önerme hazırlanmıştır. Hazırlanan ölçekte yer alan önermeler aracılığıyla muhasebe standartlarının uygulanmasında ortaya çıkabilecek sorunlar

belirlenmeye çalışılmıştır. Sorunlara ilişkin ortalama ve standart sapma değerleri Tablo 3'te yer almaktadır.

Tablo 3. Muhasebe Standartlarının Uygulanmasında Karşılaşılan Sorunlar ve Önem Dereceleri

Muhasebe Standartlarının Uygulanmasında Karşılaşılan Sorunlar	Ortalama Puan	Standart Sapma
Muhasebe standartlarının işletmelerin mevcut yoğunluğuna ek olarak yoğunluk oluşturması	3.55	0.95
İşlemlerin yapıldığı anda yöntemlerde değişikliklerin yapılması	3.47	1.07
Ara dönem mali tablo düzenlemesinde yaşanan zorluklar (Yılsonu yapılacak işlemlerin nasıl yapılacağına ilişkin yaşanan sorunlar)	3.4	1.05
Standartların eğitimi konusunda yetersizliğin olması	3.33	1.18
Değer düşüklüğü testinin yapılma dönemi (yıl sonu-ara dönem)	3.26	1.09
Kendimize özgü olmaması, uluslararası muhasebe standartlarının çevirisi niteliğinde olması	3.21	1.17
TMUDESK'in yaptırım gücünün olmaması	3.12	0.92
Standartların dilinin kolay anlaşılır olmaması (ifadelerin çok uzun ve anlaşılır olmaması)	3.02	1.17
Standartların çevirilerden kaynaklı olarak kavram karmaşıklığı oluşturulması	2.98	1.24
Atık yönetimi ve çevre muhasebesi konusunda eksiklikler olması	2.95	0.85
Çalışanların muhasebe standartlarıyla yapılan değişikliklere adapte olamaması	2.94	1.19
Standartlarda yapılan değişikliklere hemen uyum sağlanamamış olması	2.84	1.1
Muhasebe mesleğinin uygulanmasında standartlaşma nedeniyle zorlukların yaşanması	2.79	1.05
Muhasebecilerin standartların benimsenmesinde yetersizlik yaşamaması	2.79	1.22
Standartlarda kullanılan bazı yöntemlerin uygulanmasında zorlukların yaşanması	2.73	1.06
İşletmelerde çalışan muhasebe personelinin güncel mevzuatı ve standartları takip etmede zorluklar yaşamaması	2.67	1.13
TMS/TFRS yorumlarında yeterli açıklama yapılamaması ve uygulamada yetersizliğin olması	2.64	1.05
Değerleme ölçülerinin uygulanmasında zorluklar yaşanması	2.59	1.1
Yeterli sayıda gerçeğe uygun değer hesaplaması yapabilecek muhasebe meslek mensubunun bulunmaması	2.59	1.25
Muhasebe işlemleri yapılırken hangi hesapların kullanılması gerektiğine dair belirsizliğin olması	2.58	1.03
İşletmelerin standartla uyum sağlayamaması	2.53	1.01
Muhasebe standartlarının mevcut uygulamalarla farklılık göstermesi	2.53	1.03

İşletmelerin standartlara uymak yerine eski uygulamalarıyla finansal işlemlerini sürdürmeye devam etmesi	2.5	0.94
Yasaların farklı olması nedeniyle uyarlamada zorlukların hatta yasaların çarpışmasının yaşanması	2.49	1.04
Muhasebe standartlarının uygulanabilirliği ile ilgili bilgilerin somutlaştırılmaması	2.48	1.04
Tekdüzen hesap planındaki eksikler	2.47	1.09
Standartların uygulanmasında yasal güçlükler olması	2.45	1.02
Küçük ve orta ölçekli işletmelerin uygulamalarında eksiklikler yaşanmasına sebebiyet vermesi	2.44	1.07
Raporlamada finansal ve finansal olmayan karmaşıklığın yaşanması	2.41	0.97
Sürdürülebilir rapor ile entegre raporlamanın karıştırılması	2.37	0.95
Yasal uygulamalarda, işletmelerin ölçeklerine göre uygulama birliğinin olmayışından dolayı yaşanan eksikler	2.37	0.96
Standartlara uygun finansal tablo/raporlama sorunu (uyumlaştırma sorunu)	2.33	0.96
Vadeli işlemlerle ilgili açık bir uygulama olmaması	2.32	0.89
Konsolide mali tabloların düzenlenmesinde zorluk yaşanması	2.31	0.89
Kayıt dışı ekonomi varlığının uygulamada zorluklar çıkarması	2.26	0.85
Entegre raporlama konusunda çalışmanın yetersiz olması	2.24	0.93
Kripto varlıkların (paraların) raporlanmasındaki belirsizlik	2.22	0.92
İşletmelerin muhasebe standartlarını tam olarak yerine getirememesi halinde denetimler sırasında sorunlar yaşaması	2.22	0.83
“Doğru finansal raporlama” yerine “vergi için finansal raporlama” anlayışının hâkim olması	2.22	0.84
Denetimlerde bazı uygulamalardan dolayı tutarsızlık ve belirsizliğin yaşanması	2.15	0.93

Tablo 3'te yer alan veriler değerlendirildiğinde araştırmaya katılan firmaların muhasebe standartlarını uygularken karşılaştıkları sorunlardan “Muhasebe standartlarının, işletmelerin mevcut yoğunluğuna ek olarak yoğunluk oluşturması” önermesi ortalama 3.55 puanla ilk sırada yer almaktadır. “İşlemlerin yapıldığı anda yöntemlerde değişikliklerin yapılması” önermesi ise ortalama 3.47 puanla ikinci ve “Ara dönem mali tablo düzenlemesinde yaşanan zorluklar” ise ortalama 3.4 puanla üçüncü sırada yer almaktadır.

“İşletmelerin muhasebe standartlarını tam olarak yerine getirememesi halinde denetimler sırasında sorunlar yaşaması” ve “Doğru finansal raporlama” yerine “vergi için finansal raporlama” anlayışının hâkim olması” önermeleri ise ortalama 2.22 ; “Denetimlerde bazı uygulamalardan dolayı tutarsızlık ve belirsizliğin yaşanması” önermesi ise ortalama 2.15 puanla son sıralarda bulunmaktadır.

Muhasebe Standartlarının Uygulanmasında Karşılaşılan Sorunlara İlişkin KMO, Bartlett Testi ve Faktör Analizi Sonuçları

Araştırmanın bu kısmında araştırmaya katılan firmalarda muhasebe standartlarının uygulanmasında karşılaşılan sorunların belirlenmesine ilişkin oluşturulan ölçeğin faktör analizine uygun olup olmadığını belirlemek amacıyla KMO ve Bartlett Testi sonuçları tespit edilmeye çalışılmıştır. KMO (Kaiser-Meyer-Olkin) değeri 1'e yakın ve Bartlett küresellik testi sonucunun ise 05 değerinden küçük olması gerekir. Bu bilgilere göre analiz için kullanılan veri grubuna faktör analizi yapılması uygun görülmektedir. Bu kapsamda araştırmadaki KMO ve Bartlett Testi sonuçlarına Tablo 4'te yer verilmiştir.

Tablo 4. Muhasebe Standartlarının Uygulanmasında Karşılaşılan Sorunların Belirlenmesine İlişkin Ölçeğin KMO ve Bartlett Testi Sonuçları

Kaiser-Meyer-Olkin Measure of Sampling Adequacy.		0.909
	Approx. Chi-Square	5754.244
Bartlett's Test of Sphericity	Df	703
	Sig.	0.000

Tablo 4'te yer alan bilgilere bakıldığında KMO değeri 0.909 olarak belirlenmiştir ($KMO > 0.50$). Ayrıca Bartlett testi sonuçları da istatistiksel olarak anlamlı bulunmuştur ($Ki-Kare$ değeri 5754.244; $p < 0.01$). Bu sonuçlar değerlendirildiğinde firmalarda muhasebe standartlarının uygulanmasında karşılaşılan sorunların belirlenmesine yönelik faktör analizi yapılması uygun görülmektedir.

Tablo 5. Firmalarda Muhasebe Standartların Uygulanmasında Karşılaşılan Sorunlara İlişkin Faktör Analizi Sonuçları

Boyut	Madde	Faktör Yüğü	Açıklanan varyans oranı	Cronbach's Alpha
Boyut 1	31.Yasal uygulamalarda, işletmelerin ölçeklerine göre uygulama birliğinin olmayışından dolayı yaşanan eksikler	0.888	35.307	0.936
	33.Yasaların farklı olması nedeniyle uyarlamada zorlukların hatta yasaların çarpışmasının yaşanması	0.844		
	36.“Doğru finansal raporlama” yerine “vergi için finansal raporlama” anlayışının hâkim olması	0.772		
	35.Kayıt dışı ekonomi varlığının uygulamada zorluklar çıkarması	0.741		
	23.Vadeli işlemlerle ilgili açık bir uygulama olmaması	0.704		
	26.Standartlara uygun finansal tablo/raporlama sorunu (uyumlaştırma sorunu)	0.683		
	24.Konsolide mali tabloların düzenlenmesinde zorluk yaşanması	0.670		
	21.Denetimlerde bazı uygulamalardan dolayı tutarsızlık ve belirsizliğin yaşanması	0.653		
	8.Kripto varlıkların (paraların) raporlanmasındaki belirsizlik	0.639		
	20.İşletmelerin, muhasebe standartlarını tam olarak yerine getirememesi halinde denetimler sırasında sorunlar yaşaması	0.621		
16.İşletmelerin standartlara uymak yerine eski uygulamalarıyla finansal işlemlerini sürdürmeye devam etmesi	0.594			

14.Standartların uygulanmasında yasal güçlükler olması	0.568		
27.Tekdüzen hesap planındaki eksikler	0.566		
32.TMS/TFRS yorumlarında yeterli açıklama yapılamaması ve uygulamada yetersizliğin olması	0.548		
7.Entegre raporlama konusunda Araştırmanın yetersiz olması	0.527		
17.İşletmelerin standartla uyum sağlayamaması	0.516		
4.Küçük ve orta ölçekli işletmelerin uygulamalarında eksiklikler yaşanmasına sebebiyet vermesi	0.516		
39.TMUDESK'in yaptırım gücünün olmaması	0.509		
18.İşletmelerde çalışan muhasebe personelinin güncel mevzuatı ve standartları takip etmede zorluklar yaşaması	0.503		
5.Raporlamada finansal ve finansal olmayan karmaşıklığın yaşanması	0.487		
6.Sürdürülebilir rapor ile entegre raporlamanın karıştırılması	0.485		
25.Değerleme ölçülerinin uygulanmasında zorluklar yaşanması	0.479		
34.Yeterli sayıda gerçeğe uygun değer hesaplaması yapabilecek muhasebe meslek mensubunun bulunmaması	0.465		
37.Muhasebe standartlarının mevcut uygulamalarla farklılık göstermesi	0.432		
13.Muhasebecilerin, standartların benimsenmesinde yetersizlik yaşaması	0.365		
38.Çalışanların muhasebe standartlarıyla yapılan değişikliklere adapte olamaması	0.321		
29.Değer düşüklüğü testinin yapılma dönemi (yıl sonu-ara dönem)	0.808		
30.Ara dönem mali tablo düzenlemesinde yaşanan zorluklar (Yılsonu yapılacak işlemlerin nasıl yapılacağına ilişkin yaşanan sorunlar)	0.762		
2.Standartların çevirilerden kaynaklı olarak kavram karmaşıklığı yaratması	0.735		
1.Standartların dilinin kolay anlaşılır olmaması (ifadelerin çok uzun ve anlaşılır olmaması)	0.734		
15.Standartların eğitimi konusunda yetersizliğin olması	0.712		
3.Kendiliğe özgü olmaması, uluslararası muhasebe standartlarının çevirisi niteliğinde olması	0.683	6.798	0.879
11.Standartlarda yapılan değişikliklere hemen uyum sağlanamamış olması	0.631		
19.Muhasebe standartlarının, işletmelerin mevcut yoğunluğuna ek olarak yoğunluk oluşturması	0.613		
12.Muhasebe mesleğinin uygulanmasında standartlaşma nedeniyle zorlukların yaşanması	0.557		
10.Standartlarda kullanılan b21 yöntemlerin uygulanmasında zorlukların yaşanması	0.553		
28.Muhasebe işlemleri yapılırken hangi hesapların kullanılması gerektiğine dair belirsizliğin olması	0.503		
9.Atık yönetimi ve çevre muhasebesi konusunda eksiklikler olması	0.365		
Muhasebe Standartlarının Uygulanmasında Karşılaşılan Sorunlar (Boyut1+Boyut2)		42.104	0.948

Tablo 5 verileri incelendiğinde faktör analizi sonucuna göre firmalarda muhasebe standartların uygulanmasında karşılaşılan sorunlara ilişkin ölçeğin 2 faktörden oluştuğu görülmektedir. Faktörler Boyut 1 ve Boyut 2 olarak isimlendirilmiştir. Faktör yükünün 0.300'den küçük olması sebebiyle ölçeklerden 22. ve 40. maddede yer alanlar analizden çıkarılmıştır. Ölçeğin toplam varyansı açıklama oranı % 42.104 olarak belirlenmiş; güvenilirlik katsayısı ise 0.948'dir. Bu sonuç ölçeğin güvenilirlik düzeyinin çok yüksek olduğunu göstermektedir. Tabloda yer alan "Boyut 1" kapsamında değerlendirilen faktör yükleri 0.321 ile 0.888 arasında değişen 26 maddeden oluşmaktadır. "Boyut 1" in toplam varyansı

açıklama oranı ise %35.307'dir. Ölçeklerin güvenilirlik katsayısı 0.936 olduğu görülmektedir. Bu bilgilere göre "Boyut 1" in güvenilirlik düzeyi çok yüksektir. Ölçeğin "Boyut 2" kapsamında değerlendirilen faktör yükleri ise 0.365 ile 0.808 arasında değişen 12 maddeden oluşmaktadır. "Boyut 2" in toplam varyansı açıklama oranı % 6.798; güvenilirlik katsayısı 0.879'dur. Analiz sonucunda ulaşılan bu değerlere göre "Boyut 2" in güvenilirlik düzeyi çok yüksektir.

Yapılan faktör analizi sonuçlarında yer alan Boyut 2'de yer alan sorunlara ve "Muhasebe Standartlarının Uygulanmasında Karşılaşılan Sorunlar ve Önem Dereceleri" tablosunda yer alan sorunların ortalama değerlerine ve Boyut 2'de faktörü yükü yüksek olan sorunlara bakıldığında analizlerin birbiri ile tutarlı olduğu görülmektedir.

Borsa İstanbul'da Faaliyet Gösteren Firmalarda Uygulanan Muhasebe Standartları

Araştırmada Borsa İstanbul'da faaliyet gösteren firmalara uygulanan muhasebe standartları da belirlenmek istenmiş ve yapılan analiz sonuçlarına Tablo 6'da yer verilmiştir.

Tablo 6. BİST'te Faaliyet Gösteren Firmalarda Uygulanan Muhasebe Standartları

	Şirket Sayısı	Yüzdesi
TMS 1 –Finansal Tabloların Sunuluşu	251	65.9
TMS 2 –Stoklar	233	61.2
TMS 7 –Nakit Akış Tablosu	242	63.5
TMS 8 –Muhasebe Politikaları, Muhasebe Tahminlerinde Değişiklikler ve Hatalar	165	43.3
TMS 10 –Raporlama Döneminden Sonraki Olaylar	213	55.9
TMS 12 –Gelir Vergileri	236	61.9
TMS 16 –Maddi Duran Varlıklar	141	37
TMS 19 –Çalışanlara Sağlanan Faydalar	153	40.2
TMS 20 –Devlet Teşviklerinin Muhasebeleştirilmesi ve Devlet Yardımlarının Açıklaması	99	26
TMS 21 –Kur Değişiminin Etkileri	219	57.5
TMS 23 –Borçlanma Maliyetleri	231	60.6
TMS 24 –İlişkili Taraf Açıklamaları	207	54.3
TMS 26 –Emeklilik Fayda Planlarında Muhasebeleştirme ve Raporlama	57	15
TMS 27 –Bireysel Finansal Tablolar	227	59.6
TMS 28 –İştiraklerdeki ve İş Ortaklıklarındaki Yatırımlar	185	48.6
TMS 29 –Yüksek Enflasyonlu Ekonomilerde Finansal Raporlama	149	39.1
TMS 32 –Finansal Araçlar: Sunum	236	61.9
TMS 33 –Hisse Başına Kazanç	210	55.1
TMS 34 –Ara Dönem Finansal Raporlama	216	56.7
TMS 36 –Varlıklarda Değer Düşüklüğü	203	53.3
TMS 37 –Karşılıklar, Koşullu Borçlar ve Koşullu Varlıklar	210	55.1
TMS 38 –Maddi Olmayan Duran Varlıklar	127	33.3
TMS 39 –Finansal Araçlar: Muhasebeleştirme ve Ölçme	215	56.4
TMS 40 –Yatırım Amaçlı Gayrimenkuller	92	24.1
TMS 41 –Tarımsal Faaliyetler	9	2.4

Tablo 6 incelendiğinde Borsa İstanbul'da yer alan firmaların uyguladığı standartlara bakıldığında en çok kullanılan standartlar aşağıdaki gibidir:

- TMS 1 -Finansal Tabloların Sunuluşu
- TMS 7 -Nakit Akış Tablosu
- TMS 32 -Finansal Araçlar: Sunum
- TMS 12- Gelir Vergileri
- TMS 2 -Stoklar
- TMS 23 -Borçlanma Maliyetleri
- TMS 27 -Bireysel Finansal Tablolar

Uygulanan bu standartlara bakıldığında bu standartların daha çok raporlama ve vergi konularını esas alan standartlar olduğu görülmektedir. Standartların uygulanmasında yaşanan çoğu sorunların bu standartlarla ilgili olduğu söylenebilir.

Sonuç

Son yıllarda hızla ilerleyen ticari faaliyetler, ekonomik açıdan küreselleşme sürecine hız kazandırmış ve ülkeler için ekonomik sınırlar ortadan kalkmaya başlamıştır. Bu küreselleşme süreci makro ölçekte krizlere sebep olmuştur. İşletmelerde de muhasebe ve denetim alanında ilkelere, kurallara ve gerçeğe uygun, kaliteli, şeffaf, anlaşılır, ortak ve karşılaştırılabilir bilgilerin kullanılmasını zorunlu hale getirmiştir. Gerek ulusal gerekse uluslararası açıdan uygulanması gereken bu bilgiler, belirli standartlara göre ortak hareket edilmesini gerekli kılmıştır. Bu gerekliliğe istinaden bütün ülkelerde olduğu gibi ülkemizde de ortak bir muhasebe dilinin oluşması amacıyla gerekli adımlar atılmış; birçok kuruluş bu kapsamda çalışmalarını ilerletmeye yönelmiştir. Yapılan çalışmalara bakıldığında standartların anlaşılması, uyumlaştırılması ve uygulanması gibi çalışmalar bunlardan bazılarıdır. Ancak zaman zaman standartların gerek anlaşılması gerekse uyumlaştırılmasına ve haliyle uygulanmasına yönelik bir takım sorunların yaşandığı görülmektedir. Bu bilgiler ışığında çalışma, BİST'te Türkiye Muhasebe Standartlarının uygulanmasında karşılaşılan sorunları ortaya koymayı amaçlamaktadır. Çalışma kapsamında Borsa İstanbul'da faaliyet gösteren firmaların standartların uygulanmasında karşılaştıkları sorunlar belirlenmeye ve değerlendirilmeye çalışılmıştır.

Araştırmadan elde edilen verilere bir bütün olarak incelendiğinde;

Araştırmaya katılan muhasebe meslek mensubu erkeklerin oranı % 66.1, kadınların oranı ise % 33.9'dur. Araştırmaya katılan muhasebe meslek mensuplarının yaş durumlarına bakıldığında 25-35 yaş arası olanların oranı% 27.1, 36-44 yaş arası olanların oranı % 49.4, 45-54 yaş arası olanların oranı % 21.9 ve 55 yaş ve üstü olanların oranının ise % 1.6 olduğu görülmektedir.

Araştırmaya katılan muhasebe meslek mensuplarının eğitim durumlarına yönelik yapılan analiz sonuçları değerlendirildiğinde ise ön lisans mezunu olanların oranı % 2, lisans mezunu olanların oranı % 57 ve yüksek lisans mezunu olanların oranının ise % 41 olduğu görülmektedir. Katılımcılardan

muhasebe uzmanı olanların oranı % 50.2, muhasebe müdür yardımcısı olanların oranı % 16.7, muhasebe müdürü ve üstü olanların oranının ise % 33.1 olduğu görülmektedir.

Araştırmaya katılan firmaların % 0.8'inin faaliyet süresi 5 yıldan az, % 13.95'inin 10 yıl, % 23.1'inin 11-20 yıl arasında, % 62.2'sinin ise 20 yıldan fazla olduğu görülmektedir.

Firmaların faaliyet gösterdiği sektörlerle ilişkin analiz sonucuna göre; % 28.7 oranla ilk sırada imalat sektörü yer almaktadır. Firmaların % 27.5 oranında ise diğer sektörlerin herhangi birinde faaliyet gösterdiği görülmektedir. % 14.3 oranla üçüncü sırada ise holding ve yatırım şirketi niteliğindeki mali kuruluşların, dördüncü sırada ise % 10.8 oranla hizmet sektörünün yer aldığı görülmektedir.

Araştırmada BİST'te faaliyet gösteren firmaların en çok karşılaştıkları sorunların tespitine yönelik yapılan analiz sonuçlarına göre en fazla karşılaşılan sorunların;

- Muhasebe standartlarının işletmelerin mevcut yoğunluğuna ek olarak yoğunluk oluşturması,
- İşlemlerin yapıldığı anda yöntemlerde değişikliklerin yapılması,
- Ara dönem mali tablo düzenlemesinde yaşanan zorluklar (Yılsonu yapılacak işlemlerin nasıl yapılacağına ilişkin yaşanan sorunlar),
- Standartların eğitimi konusunda yetersizliğin olması,
- Değer düşüklüğü testinin yapılma dönemi (yılsonu-ara dönem) gibi sorunlar olduğu görülmüştür.

BİST'te faaliyet gösteren firmalarda en çok kullanılan standartların;

- TMS 1 -Finansal Tabloların Sunuluşu
- TMS 7 -Nakit Akış Tablosu
- TMS 32 -Finansal Araçlar: Sunum
- TMS 12- Gelir Vergileri
- TMS 2 -Stoklar
- TMS 23 -Borçlanma Maliyetleri
- TMS 27 -Bireysel Finansal Tablolar

olduğu sonucuna varılmıştır.

Standartların uygulanması noktasında yaşanan sorunlara genel olarak bakıldığında, muhasebe standartlarına ilişkin çalışanların yeterli eğitime sahip olmamaları, standartların çeviri kaynaklı olması ve bu durumun kavram karmaşasına sebep olması, uygulamada yaptırım gücünün yetersiz olması, standartlara ilişkin yapılan güncellemelere uyum sağlanmasında yetersizliklerin olması gibi nedenlerin etkili olduğu söylenebilir.

Sonuç olarak, muhasebe standartlarının ülkemizde tutarlı bir şekilde ve uzun vadede uygulanmasında bir takım sorunlarla karşı karşıya kalındığı görülmektedir. Muhasebe standartlarının uygulanmasında

karşılaşılan sorunlar göz önünde bulundurularak çeşitli önlemlerin alınması sağlanabilir. Böylece karşılaşılan sorunlar azaltılabilir ya da ortadan kaldırılabilir. Araştırmaya katkı sağlayacağı düşünülen öneriler aşağıda özetlenmiştir:

- KGK tarafından standartlara ilişkin eğitimler, seminerler vb. programlar düzenlenebilir.
- Standartlara ilişkin güncellemelerin KGK tarafından belirli aralıklarla firma çalışanlarına eğitim yoluyla aktarılması sağlanabilir.
- İşletmelerin ölçekleri dikkate alınarak standartlardaki belirsizlik ortadan kaldırılabilir.
- Teknolojik gelişmelere paralel olarak dijitalleşme ve yapay zekâ açısından standartlarda düzenlemeler yapılabilir.
- Ülkemizde uygulanan tekdüzen hesap planının standartlarda yapılan güncellemelerle uyumlu bir şekilde revize edilmesi sağlanabilir. Bu kapsamda şirketlerden düzenli aralıklarla görüşler alınabilir.
- Uluslararası muhasebe standartlarına uyum sağlamak amacıyla yapılan uyumlaştırma çalışmalarında Türkiye'deki mevcut işletme yapısı ve muhasebe uygulamaları esas alınabilir.
- Uyumlaştırma çalışmalarında TTK, Tek Düzen Muhasebe Sistemi ve VUK'a uygun hukuki alt yapının oluşturulması gerekir.

Araştırmanın etik yönü

Yapılan bu çalışmada “Yükseköğretim Kurumları Bilimsel Araştırma ve Yayın Etiği Yönergesi” kapsamında uyulması belirtilen tüm kurallara uyulmuştur. Yönergenin ikinci bölümü olan “Bilimsel Araştırma ve Yayın Etiğine Aykırı Eylemler” başlığı altında belirtilen eylemlerden hiçbiri gerçekleştirilmemiştir.

Bu çalışma Atatürk Üniversitesi Sosyal ve Beşeri Bilimler Etik Kurul Başkanlığı kararı ile üniversitemiz Rektörlük Makamınının 21.04.2022 tarih ve E-88656144-000-2200125308 nolu kararı ile onaylanmıştır

Çıkar Çatışması Beyanı

“İşletmelerin Türkiye Muhasebe Standartları Uygulamalarında Karşılaştığı Sorunlar: Borsa İstanbul'da Bir Araştırma” başlıklı makalemiz ile ilgili herhangi bir kurum, kuruluş, kişi ile mali çıkar çatışması yoktur ve yazarlar arasında da herhangi bir çıkar çatışması bulunmamaktadır.

Kaynakça

- Ağkan, F. (2017). Türkiye muhasebe standartlarının uygulanmasında karşılaşılan sorunlar. *Ünye İktisadi ve İdari Bilimler Dergisi*, 1(1), 17-23.
- Akgül, B. A., & Akay, H. (2003). *Uluslararası muhasebe standartları ve Türkiye uygulama etkinliğine ilişkin bir araştırma. (2.Baskı)*. İstanbul : Türkmen Kitapevi .
- Arsoy, A. P., & Bora, T. (2012). KOBİ muhasebe standartlarının gelişimi ve Türkiye uygulaması üzerine bir araştırma. *Muhasebe ve Finansman Dergisi*, (56), 17-28.
<https://dergipark.org.tr/tr/pub/mufad/issue/35675/396842>

- Bayda, Ş. (2010). *Küçük ve orta büyüklükteki işletmelere (KOBİ) uluslararası finansal raporlama standartları ve bir uygulama*. (Yayımlanmış Yüksek Lisans Tezi). İstanbul: Marmara Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü.
- Çankaya, F., & Dinç, E. (2012). Türkiye'nin finansal raporlama standartlarının uygulama başarısını etkileyen faktörler: Bağımsız denetçiler üzerine bir çalışma. *Süleyman Demirel Üniversitesi İktisadi ve İdari Bilimler Dergisi*, 17(1), 81-102. <https://dergipark.org.tr/tr/pub/sduiibfd/issue/20822/222875>
- Çelik, E. (2012). *Türkiye finansal raporlama standartları(TFRS)'nin varlıkların değerlemesi hususunda getirdiği yenilikler: Serbest muhasebeci mali müşavirlerin bilgi düzeylerinin tespitine yönelik bir araştırma*. Yayımlanmış Doktora Tezi). Adana: Çukurova Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü.
- Dursun, N. N. (2007). *Varlıklarda değer düşüklüğü standardı kapsamında uluslararası finansal raporlama standartlarını uygulayan işletmelerde karşılaşılan sorunlar*. (Yayımlanmış Yüksek Lisans Tezi). Ankara: Gazi Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü.
- Evcı, S. (2008). *Türkiye muhasebe (finansal raporlama) standartları ve uygulanmasında yaşanan sorunlar*. (Yayımlanmış Yüksek Lisans Tezi). Ankara: Gazi Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü .
- Gönen, S., & Uğurluel, G. (2007). Türkiye'de uluslararası finansal raporlama standartları (UFRS) uygulamalarına geçişte karşılaşılan sorunlar ve çözüm önerileri. *Vergi Dünyası Dergisi*, (316), 229-236.
- Haftacı, V., & Pehlivanlı, D. (2007). UMS 39 ve uygulamada karşılaşılan sorunlar. *Kocaeli Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi*, 13(1), 139-151. <https://dergipark.org.tr/tr/pub/kosbed/issue/25707/271261>
- Hatipođlu, O. (2009). *Türkiye'de uluslararası muhasebe standartları'nın gelişimi, gerekliliği ve uygulanabilirliği üzerine bir araştırma*. (Yayımlanmış Yüksek Lisans Tezi). Trabzon: Karadeniz Teknik Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü.
- Irvine, H., & Lucas, N. (2006). Globalized accounting standards: The case of the United Arab Emirates, [Proceedings]. Natalie Lucas (Ed.). *3th International Conference On Contemporary Business. 21-22 Eylül 2006*. (1-23). Australia: Charles Sturt University
- Jermakowicz, E., & Tomaszewski, S. (2006). Implementing IFRS from the perspective of EU publicly traded companies. *Journal of International Accounting, Auditing and Taxation*, 15, 170-196.
- Joshi, L. P., G.Bremser, W., & Al-Ajmi, J. (2008). Perception of accounting professionals in the adoption and implementation of a single set of global accounting standards: Evidence from Bahrain. *Advances in Accounting*, 24(1), 41-48.
- Karababa, A. G. (2018). Muhasebe standartları ve uygulamasına genel bir bakış. *Türk Sosyal Bilimler Araştırmaları Dergisi*, 3(2), 17-24. <http://tursbad.hku.edu.tr/en/pub/issue/40014/429613>
- Karyağdı, G.N. (2022). *Denetime tabi işletmelerin Türkiye muhasebe standartları uygulamalarında karşılaştığı sorunlar: Borsa İstanbul'da bir araştırma* (Yayımlanmış Doktora Tezi). Erzurum: Atatürk Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü.

- Kamu Aydınlatma Platformu*. <https://www.kap.org.tr/tr/bist-sirketler> (Erişim Tarihi: 23.03.2021).
- Kiracı, M., & Köse, T. (2002). IASC, FASB ve TMSDESK 'te muhasebe standartları oluşturma süreci ve uyumlaştırma. *Osmangazi Üniversitesi Sosyal Bilimler Dergisi*, 3(1), 48-70. <https://dergipark.org.tr/tr/pub/ogusbd/issue/36879/420986>
- Kocamaz, H. (2012). Uluslararası muhasebe standartlarının dünyada ve Türkiye'de oluşum ve gelişim süreci. *Kahramanmaraş Sütçü İmam Üniversitesi İktisadi ve İdari Bilimler Fakültesi Dergisi*, 2(2), 105-120. <http://iibfdergisi.ksu.edu.tr/tr/pub/issue/10265/125905>
- Lanson, R., & Street, D. (2004). Convergence with IFRS in an expanding Europe: Progress and obstacles identified by large accounting firms' survey. *Journal of International Accounting, Auditing and Taxation*, 13, 89-119.
- Mir, Z. M., & Rahaman, A. (2005). The adoption of international accounting standards in Bangladesh an exploration of rationale and process. *Accounting, Auditing ve Accountability Journal*, 18(6), 816-841.
- Özkök, S. (2000). Avrupa birliğine üye ülkeler arasında muhasebe standartlarını uyumlaştırma çabaları. *Muhasebe ve Denetim Bakış Dergisi*, (2), 87-94.
- Poria, S.V. (2009). *IFRS implementation and challenges in India*. India: Maharashtra Economic Development Council-MEDC.
- Street, L. (2003). *GAAP Convergence 2002, BDO, Deloitte, Touche Tohmatsu, Ernst ve Young, Grant Thornton, KPMG, Pricewaterhouse Coopers*. Dayton: University of Dayton, First Quarter.
- Şahin, D., & Pazarçeviren, S. (2007). TFRS ve SPK muhasebe standartlarının IFRS ile karşılaştırılması. *Akademik İncelemeler Dergisi*, 2(2), 130-146. <https://dergipark.org.tr/tr/pub/akademikincelemeler/issue/1556/19134>
- Şahin, E. (2010). *Uluslararası muhasebe standartları çerçevesinde oluşturulan TMS-16, TMS-36, TMS-38 muhasebe standartlarının tek düzen muhasebe sistemi ile karşılaştırılması ve Çorum'da bir sanayi işletmesi örneği*. (Yayımlanmış Yüksek Lisans Tezi). Çorum: Hitit Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü
- Tek, N., & Dalkılıç, F. (2008). TMS uygulamalarında mesleki yargının yeri ve mesleki yargı kullanımını gerektiren alanlar. [Bildiri]. *ĞZSMMMO*, 12. *Türkiye Muhasebe Standartları Sempozyumu Bildirileri*. 26-30 Kasım 2008, (ss. 54-74). Kıbrıs : İZSMMMO.
- Turhan, E. (2019). *Muhasebe standartlarının maliyet oluşumuna etkisi: Bir üretim işletmesinde uygulama*. (Yayımlanmış Yüksek Lisans Tezi). Isparta: Süleyman Demirel Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü.
- Yiğit, E. (2019). *Uluslararası muhasebe standartları TMS-2 ve TMS-16 'nın truzim işletmelerinde uygulanabilirliği ve Konya ilinde faaliyet gösteren konaklama işletmelerine yönelik bir uygulama örneği*. (Yayımlanmış Yüksek Lisans Tezi). Konya: Selçuk Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü.

Extended Abstract

In this study, it is aimed to identify the problems encountered in the application of accounting standards of the enterprises operating in Borsa Istanbul. The universe of the research consists of 479 companies registered to Borsa Istanbul as of 21.03.2021.

In the research, a survey was applied to 255 companies, and the survey conducted with 251 companies was included in the research because four of the applied surveys in question did not contain sufficient information.

Since 213 out of 479 populations were determined with a 95% confidence level and 5% sampling error for the required number of samples in the study, the survey application conducted with 251 companies was found sufficient in terms of the number of samples, and the research data were evaluated by using the SPSS program.

The research in which the survey method used within the scope of quantitative data methods is applied has been created as a result of interviews with academics and independent auditors who conduct academic studies related to the research, along with research questions and literature review related to the research.

The survey used in the research includes demographic characteristics of the participants, information about the sectors in which the companies operate and scales created for the problems encountered in the application of accounting standards. The questionnaire form using the 5-point likert scale was applied to accounting professionals working in companies in Borsa Istanbul. While the proportion of male accounting professionals participating in the research was 66.1%, the proportion of women was 33.9%.

Considering the age status of the accounting professionals participating in the research, the proportion of those aged 25-35 was 27.1%, aged between 36-44 was 49.4%, aged between 45-54 was 21.9% and aged 55 and older was 1.6%.

When the results of the analysis conducted on the educational status of the accounting professionals participating in the research were evaluated, it was found that the proportion of those who graduated with an associate degree was 2%, the proportion of those who graduated with a bachelor's degree was 57%, and the proportion of those who had a master's degree was 41%.

However, the proportion of those who are accounting specialists is 50.2%, the proportion of those who are assistant accounting managers is 16.7%, and the proportion of those who are accounting managers and above is 33.1%.

In the study, it has been reached that there is an experience of the difficulties in the preparation of interim financial statements, that there are changes in the orientation at the time of the transaction, which constitute the formation of accounting standards in addition to the corporate current density.

Another result obtained in the study, in which some problems such as how to conduct year-end transactions, inadequacy in the training of standards and the duration of the impairment test were identified. An other result that is obtained is that companies operating in Borsa Istanbul have used standards based more on reporting and tax issues.

As a result, it is seen that there are some problems in the consistent and long-term application of accounting standards in our country. Various measures can be taken by taking into account the problems encountered in the application of accounting standards.